

SECVNDA PARS COM-
mentariorum viri Clarif. Ioannis Ignei

IURIS VTRIVSQUE DOCTORIS

Aurelij, in Rethomagenfi Senatu Præfidis, in Titulum de
Senatusconfulto Sillaniano & Claudiano, libro
Digestorum vigefimonono.

CVM ARGVMENTIS, AC INDICE, QVO
quicquid inest præclari, cituq; dignum facilius cuius obuium fit.

Num. A. S. cap. 5. num. 44.

Cum Priuilegio Regio ad VII annos.

Lugduni,

APVD VINCENTIVM DE PORTONARIIS.

&

Aureliæ,

IN ÆDIBVS FRANCISCI GVEYARDI.

M. D. XLI.

SECUNDA PARS COMMENTARIORUM V. C. IOANNIS IGNEI

DOCTORIS AURELII, IN TITULUM. ff. de Senatusconsulto Sillaniano & Claudio-

no. libro Digestorum vigesimonono.

VLPIANVS.

Necessarios hæredes puto edicto comprehendi si se immisceant hæreditati: nec bonorum possessionem peti Prætor permittit. & ego puto ad omnes bonorum possessiones hoc edictum pertinere.

Summarium in præcedentis Legis Lectionem sequentem.

1. Immiscere se hæreditati dicuntur sui & necessarij hæredes, adire verò hæreditatem extranei. Senatusconsultum Sillanianum ad similitudinẽ iuris prætorij introducum est.
2. Creditor ex obligatione patris filium conueniens, eundẽ probare debet se paternæ hæreditati immiscuisse. Filius iure prætorio non tenetur creditoribus hæreditarijs, nisi sese hæreditati immiscuerit.
3. Advocatus in filium vt patris hæredem concludens, qua vti debeat cautela.
4. Ius vnum ad aliud trahi potest ob rationis identitatem.
5. Aditionis, immixtionis simul, & bonorum possessionis idem iudicium.
6. Adicio in quibus differat à bonorum possessione. Iustus in aditione, rati habito in bonorum possess. præcere debet.
7. Bonorum possessiones ordinariæ sex sunt, & extraordinariæ septem.
8. Bonorum possessionem factis petere censetur, qui coram iudice agnoscat eandem. Prætor ius civile vel senatusconsulta interpretari potest, tollere autem non æquit.
9. Sui & necessarij hæredes, nisi renuntient, hæredes erunt in omnem euentum auctoritate legis. Existencia sui hæredis etiam ante hæreditatis immixtionẽ decedentis, transmissionem efficit.
10. Homicidium occultum excusat hæredes, ne teneatur defundæ necem vlticet.

SOLA SUI ET NECESSARIJ HÆREDIS EXISTENTIA AD PŒNAM HUIUS SENATUSCONSULTI NON OBLIGAT, NISI HÆREDITATI SE IMMISCEAT, NON HABITA DE NECE PATRIS VINDICTA, QUOD AD OMNES HÆREDES EXTRANEOS & BONORUM POSSESSORES PERTINET. h. d.

Prima pars huius legis de suo & necessario hærede loquitur. Secunda addit ad primam partem quæ de immixtione suorum & necessariorũ hæredum diffinit, vt quemadmodum lex duodecim tabularum immixtionem in suo considera-

uit, ius prætorium bonorum possessionem concessit, quam nõ nisi supplicio de familia sumpto concedi permittit. Tertia extendit ad omnes bonorum possessiones vltra eam quæ liberis conceditur, quæ secundum glos. in verbo, omnes, sex sunt ordinariæ, & septem prætorix, vt in toto titulo Instita. de bonorum possessionibus. Secunda pars est in versicu. nec bonorum possessionẽ. Tertia est ibi, & ego puto.

In textu, necessarios, intelligit de suis & necessarijs, de quibus in. §. sui. Instita. de hære. qualit. & differ. & §. sui. Instita. de hæredi. quæ ab intesta. deferun. l. necessarijs. ff. de acquirenda hære. qui per illos text. nõ adire proprie, sed immiscere dicuntur: ¶ quoniam immiscere suorum & necessariorum est: adire verò extraneorũ. §. extraneis. Instita. de hæredũ quali. & differ. glos. in rubrica & in. l. et qui. in prima glos. ff. de acquirenda hæredi. Licet plerunq; pro immixtione à legislatorum aditio, aut verbum, adire. scribatur. l. j. §. si adita. ff. ad senatuscon. Tertul. glos. in. l. eum bonis patris. ff. de acquirenda hæredi. Et huc text. scriptus in. l. prima. §. si pater ab hostibus. supra eo. Induxi vt quantum de iure civili legis duodecim tabularum sola sui hæredis existẽtia operaretur effectum transmissionis ad suos, aliõsve plerisque effectus producat, quorũ illic meminimus. Tamen ad similitudinem iuris prætorij hoc senatusconsultum introductum est: quo sui & necessarij hæredes pœnæ huius senatusconsulti non subiiciuntur, nisi se hæreditati immisceant: sicuti nec extranei hæredes, si hæreditatem nõ adiant vt dicitur in. §. seq. Et hoc respectu est dare medium inter mortem & immixtionem, non autem inter mortem & iustitiam, seu existenciam sui hæredis: quia statim sui sunt legis virtute hoc operante: vt non dicatur aliquo momẽto hæreditas vacasse. Licet cõtrarium Din. sentiat in. l. prima. §. si pater. in verbo, existat. supra eodem. sed cõtra Din. est text. in. l. in suis. ff. de libe. & posthu.

honorum possessio tantū de iure pratorio operatur, quantum aditio de iure civili. l. j. ij. & iij. ff. de bono. pos. Licet quantum ad productionē actionis aliqua videatur inter eas constituta esse differentia, eo quod prator haredem facere nō potest. §. quos autem. Instit. de bono. pos. quāvis loco haredum sint, per illum text. & dictam l. j. & ij. ff. de bono. pos. quod declara vt illic per Bart. Ceterum quantum ad rationem huius senatusconsulti communis est cum ea quæ iuris est pratorij, videlicet, ad commoda & incōmoda hareditaria & dominij rerum hareditariarū acquisitionem, & ideo vtriusque effectus ijdem sunt, vt hic dicitur, & in dicta. l. j. ij. & iij. ff. de bono. pos. titu. generali. Ex his glos. est recte expedita, ex qua tria colligi possunt: ¶ sex esse ordinarias honorum possessiones, & septem extraordinarias, omnesq; pratorias, & edictales: vt in. l. j. ff. de succes. edicto. l. vnica. ff. si tabul. testa. nullæ exta. l. prima. ff. vnde cognā. & toto titulo Instit. de bono. pos. quæ olim nisi decreta hareditatem consequi non poterant. l. fina. §. si autem ex alia. versic. nos itaque. C. de cura. furio. l. prima. §. decretalis. ff. de succes. edict. Hodie decretum necessarium non est, sed sola agnitio coram iudice facta sufficit, dicta. l. fina. §. nos itaque. & l. fina. C. qui admit. ad bono. pos. pos. §. si. Instit. de bono. pos. Et quāvis glos. in dicto §. si. in verbo, pro petenda, dicat olim edictalem posse competere, etiam si decreto pratoris non peteretur, dicta. l. tertia. §. sed si nemo. ff. de bono. pos. certe ille text. contrariū dicit: & ipse idem Accurs. in eadem. l. tertia. §. sed & si nemo. in verbo, pratoris. contrarium sentit, & rectius, quia quāuis edicto pratoris omnes illæ honorū possessiones concederentur, effectū tamen non consequerentur, nisi decerneret iudex. Et hoc verum est, dicta. l. prima. §. decretalis. ff. de succes. edict. hoc clare probat. l. prima. ff. de bono. pos. in verbo, admittā. Imō certa solennitas, inquit illic glos. seruanda erat, dicta. l. fina. §. nos itaque. C. de cura. furio. & l. si. C. qui admit. ad bono. pos. pos. ibi, vt verborū inanitū excludamus captiones. Et idem sentit. §. fin. Instit. de bono. pos. in verbo, petenda. Et satis, inquit ille text. dicitur petere qui corā iudice eam agnoscit. Et ille text. & reliqui similes, quorum supra meminimus, optimo sunt argumēto eum satis petere qui rem apprehendit. §. fin. Instit. de hære. quali. & differentia. l. recusari. ff. de acquirēda hareditate.

Secundō glos. hic declarat quid operatum est ius pratorium circa suatatem: Quia sicut haredem prator nō facit, vt supra dictum est. §. quos autem. Instit. de bono. pos. quia in potestate non est pratoris ius ciuile, vel cōstitutionem, vel senatusconsulta tollere, sed interpretari & moderari tantum, quantum æquitas suadet, vt inquit Accurs. in. §. j. Instit. de bo. pos. in verbo, emendandi. & in verbo, emendauit. l. vnica. in princ.

ff. si tabu. testa. nullæ exta. Et dicta. l. j. in princ. ff. de succes. edicto. Et ideo est, quod is qui de iure ciuili legis duodecim tabularū hares suus, & necessarius factus est, nō desinit suus hares esse, sed nomine tantum, inquit hic glos. & recte. l. necessarius, hic in glos. alleg. Ego plura dixi in dicta. l. j. §. si pater ab hostibus. supra eodē. l. cum quali. §. sed & si quis. & illic glos. in verbo, tamen. ff. de fideicomis. liber. l. ex facto. §. Iulianus Longinus. de vulga. substit. §. restituta. Instit. de fideicomis. haredi. l. & si ex modica. §. si filius. ff. de bo. liberto. simile est in hoc senatusconsulto, quod rationem iuris pratorij accōmodauit, quo etiam tempus consequenda hareditatis presintum est in fauorem creditorum, dicta. l. j. ff. de succes. edicto. & §. fin. Instit. de bono. pos. l. ij. ff. quis ordo in bono. pos. serue. similiter in fauorem testatoris, & Reipublicæ ne mors inulta sit, non vult hareditatem adiri, nisi sumpto de familia supplicio: nec filius quāuis nomine hares sit, secundū iuris communis dispositionem, tamen creditoribus hares non est, nisi se immisceat, sicuti est de iure pratorio, dicta. l. necessarius. ff. de acquirēda haredita. & §. sui. Instit. de hære. quali. & differentia. dixi supra, non repeto.

Tertiō, glos. opponit de. l. j. §. quid ergo si dominus. supra eodē titu. glos. solus, & dicit illum text. in extraneo intelligi. Illa solutio nullo modo satisfact. Nam ista lex de quocūque haredē & honorum possessore intelligitur. Imo hæc lex videtur tollere dubiū, quod fieri poterat, An ea quæ in præcedētib; legibus, præsertim in proxima præcedēte de extraneo haredē dicta sunt, ad suos & necessarios haredes trahi deberent: quod non videbatur: ¶ quia in omnem euentum sui & necessarij haredes, si non renuntiant, haredes sunt legis autoritate: quia iure ciuili etiam si renuntiant, nomine adhuc haredes sunt, vt supra dictum est post glos. nostram, cui Roma. hic addit. l. pro haredē. §. Papinianus. & l. Iulianus. aliās incipit, si pupillus. ff. de acquirēda haredi. Et vltraquā glos. hic & Roma, dicāt, facit alia cōsideratio, quæ in princ. huius. l. & in. l. præcedente dicta sunt: quia sui haredis existētia operatur trāsmisionē, etiam si prius decedat quā hareditati se immiscuerit. l. cum quidam. §. suū. & l. ventre. ff. de acquirēda haredi. vnde non videbatur tāta esse in suo & necessario haredē dubitatio, quanta in extraneo. tamen senatusconsultum suos & necessarios, & quoscuque alios haredes & honorum possessores ad similitudinem extraneorū haredum vult regulare, vt curēt suppletum de familia alimere priusquā adeāt, aut se immisceant, vel honorum possessionem agnoscant, secundū ius nouissimū, & secundū ius Digestorum decretum super petita honorū possessione postulent, neque differentia esse potest. Tu igitur dic illum. §. quid ergo si dominus. nō tantum extraneam excusare, sed & quoscuque

Index Alphabeticus.

- Vasallus, fructu domini incolanitatē debet. in §. si unus ex dominis. nu. me. 23. fo. 32.*
- Vasallus fortiori vincendo constringitur decimo, quam filius patri, seruit domino, libertus patrono. in l. fidei commissum. name. 112. fo. 168.*
- Vasallus matrimonium contrahere cum filia aut sorore inimici domini sui quando possit puniri. in l. fidei commissum. nu. 67. fo. 162.*
- Vasallus nō tenetur domino receptori aduersus antiquiores. in l. fidei commissum. nu. 53. fo. 162.*
- Vasallus nullo unquam tempore rem feudalem aduersus dominum prescribit, neque dominus in vasallum. in l. in cognitione. nu. 126. fo. 86.*
- Vasallus secreta et consilia domini sui silentio conseruare debet quam maximo. in l. fidei commissum. name. 166. fo. 174.*
- Vasallus sex domino serare et prebitare tenetur. in l. fidei commissum. nu. me. 78. fo. 164.*
- Vestigalis nona quando et a quibus imponi possunt. in l. fidei commissum. nu. 220. fo. 187.*
- Vendens rem inuigiosam necessitate coactus, etiam sine iudicis auctoritate, in inuigiosi non incidit nitium. in l. heres qui. nu. 4. fo. 113.*
- Vendens rem suam metu coactus qua actione possit repetere, si captor alteri vendiderit. in l. in cognitione. name. 139. fo. 83.*
- Vendens scienter rem litigiosam, pretio spoliatur quod fisco confertur, in §. ex hoc edicto. nu. 70. fo. 147.*
- Venditio consensu matro perfecta a maioribus viginti quinque annis, non potest resolui. in l. si exheredatus. sub nu. 30. fo. 52.*
- Venditio, cui dolus causam dedit, in effectu nulla est. in l. si exheredatus. nu. 76. fo. 52.*
- Venditio solo emptoris facta, rescindi debet. in l. si exheredatus. name. 10. 51. fo. 59.*
- Venditio per se facta consensu matro resolui nequit. in l. si exheredatus. nu. me. 63. fo. 61.*
- Venditor ad expensas non tenetur emptori, cui res euicta est, nisi a die quo nocitas fuit. in §. praesidis iniquitate. nu. 21. fo. 119.*
- Venditor ad vendendum circumuentus quando actionem de dolo factam inuitator possit. in l. si exheredatus. nu. 100. fo. 64.*
- Venditor bone fidei quidoque tenetur de euictione. in l. si exheredatus. name. 79. fo. 62.*
- Venditor cognoscens se deceptum, rem venditam nondum traditam retinere potest, et emptor deceptus pariter pretium restituere. in l. si exheredatus. nu. 60. fo. 60.*
- Venditor conuentus in causa appellationis tantum, si succumbat coram iudice ad quem, non tenetur ad sumptus factos coram iudice a quo. in §. praesidis iniquitate. nu. 19. fo. 119.*
- Venditor de euictione conuentus a sententia recte lata appellare debet. in §. praesidis iniquitate. nu. 12. fo. 118.*
- Venditor de euictione tenetur, cui per emptorem euictio remissa non inuenitur. in §. praesidis iniquitate. nu. 14. fo. 118.*
- Verba in contractibus posita, quatenus minima aliquid operari debent. in l. in cognitione. nu. 168. fo. 91.*
- Verba in suo proprio significato accipi debent, nec absque urgentissima necessitate improprianda. in §. si unus ex dominis. nu. 46. fo. 34.*
- Verba legis cum potentiore effectu in similibus accipi debent. in l. lege Cornelia. nu. 71. fo. 119.*
- Verba statutorum non semper ad vigorem sunt seruanda. in §. si unus ex dominis. nu. 76. fo. 33.*
- Verbum subtertempore regulariter sententiam desiderat. in §. non aliis. nu. 117. fo. 16.*
- Veritas si nra directa facilliter erui possit, ijs subsidiarijs dandus non est locus. in l. in cognitione. nu. 58. fo. 78.*
- Via publica non patitur prescriptionem, etiam si mille annis per eam nullus inuenerit. in l. in cognitione. name. 104. fo. 83.*
- Vim ut repellere licet cuiusque. in §. si unus ex dominis. nu. 83. fo. 18.*
- Vindicta mortis defuncti statui fieri debet, in fauore ipsius defuncti, pro Reipublice interesse, et in amicorum solatium. in l. in cognitione. nu. me. 67. fo. 79.*
- Vincula que dantur ei qui carceres effregit, arbitrio iudicis committuntur. in l. lege Cornelia. nu. 54. fo. 137.*
- Vindictam auctoritate sua assumere quando cuique liceat. in §. si unus ex dominis. nu. 33. fo. 39.*
- Violator pacis a sacre iudicis fugiens, bonorum publicatione punitur. in l. lege Cornelia. nu. 14. fo. 134.*
- Vitium litigiosi qua iure antiquo emendari solent fuit perna. in §. ex hoc edicto. nu. 71. fo. 147.*
- Vitio capi potest de latrone insidias parante, per unumquemque absque iudicis auctoritate. in §. non aliis. nu. 123. fo. 15.*
- Vitio de morte testatoris, tam ipsius defuncti fauore tam Reipublice fieri debet. in l. si sequens. name. 32. fo. 104.*
- Vitium de homicidio fieri Reipublice interit, medium occisi. in l. si sequens. nu. 7. fo. 101.*
- Vniuersalis dictio omnes qualitatis cuiusque comprehendit contractus. in §. ex hoc edicto. nu. 7. fo. 141.*
- Vocari in ius qui prohiberatur. in l. fidei commissum. sub nu. 243. fo. 185.*
- Voluntas principis iuri debet esse conformis. in l. in cognitione. numero 129. fo. 86.*
- Voluntas testatoris calura differt ab ea que pro non scripta habita est. in l. cum fisco. nu. 2. fo. 47.*
- Voluntas testatoris non debet illudi, cui tempore longo esse in pendenti. in l. in cognitione. nu. 152. fo. 89.*
- Votum se matrimonium non contracturum, an peccet si secreto voto uxorem duxerit. in l. fidei commissum. nu. 76. fo. 163.*
- Votum sine possessione locum non potest habere, sicut nec prescriptio. in l. in cognitione. nu. 95. fo. 83.*
- Vtile Reipublice potius attendi debet, quam quod priuato cuiquam. in §. si unus ex dominis. nu. 13. fo. 31.*
- Vtilitas publica semper est priuate preferenda. in l. senatusconsulto. nu. 15. folio. 42.*
- Vulnerans aliquem in domo communi an teneatur perna statuti punitis vulneratum alium in domo sua. in §. si unus ex dominis. numero. 1. fo. 129.*
- Vulnerans de vulnere, exanimas ante in de occiso tenetur. in §. si unus ex dominis. nu. 58. fo. 16.*
- Vulnerans non semper tenetur de morte vulnerati. in §. ubi quis incuria. nu. me. 8. fo. 20.*
- Vulnerans quando de morte non teneatur subsequente. in §. non aliis. nu. me. 124. fo. 17.*
- Vulnerans quem animo occidendi, non est ut homicida puniendus. in §. si unus ex dominis. nu. 61. fo. 36.*
- Vxor dicitur sociā diuine et humane domus. in §. si unus ex dominis. name. 24. fo. 32.*
- Vxor que, qualis, qualiter, et a quibus accipi debeat. in l. fidei commissum. nu. 96. fo. 166.*

FINIS.

Ordo chartarum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
A B C D E F G H I K. aa bb Cmmes sunt terniones, cc, daernio.

Lugduni,

EXCVDEBAT IOANNES BARBOVS.

